

VODIČ KROZ EU FONDOVE ZA ŠUMARSKI SEKTOR

HRVATSKA KOMORA
INŽENJERA ŠUMARSTVA
I DRVNE TEHNOLOGIJE

Zagreb, lipanj 2015

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR	4
2. KOME JE NAMIJENJEN OVAJ VODIČ?	5
3. ŠUMARSTVO U EUROPSKOJ UNIJI	6
4. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI	8
5. OPERATIVNI PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020.....	9
5.1. MOGUĆNOSTI ŠUMARSKOG SEKTORA U OKVIRU OPERATIVNOG PROGRAMA KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020.....	10
5.1.1. Specifični cilj 6iii3 - Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim područjima i područjima mreže Natura 2000.....	10
5.1.2. Specifični cilj 3d1 - Poboľšan razvoj i rast malih i srednjih poduzetnika na domaćim i stranim tržištima	12
5.1.3. Specifični cilj 3d2 - Poboľšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika	14
5.1.4. Specifični cilj 4b1 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama	14
5.1.5. Specifični cilj 1 - Povećana sposobnost sektora za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI) za provođenje istraživanja vrhunske kvalitete i zadovoljavanje potreba gospodarstva	15
6. OPERATIVNI PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.....	16
6.1. MOGUĆNOSTI ŠUMARSKOG SEKTORA U OKVIRU OPERATIVNOG PROGRAMA .. UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.....	16
7. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.	17
7.1. MJERA M04 - ULAGANJA U FIZIČKU IMOVINU.....	17
7.1.1. Operacija 4.3.3. - Ulaganje u šumsku infrastrukturu.....	18
7.2. MJERA M08 - ULAGANJA U RAZVOJ ŠUMSKIH PODRUČJA I POBOLJŠANJE ODRŽIVOSTI ŠUMA	20
7.2.1. Operacija 8.5.1. - Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura	21
7.2.2. Operacija 8.5.2. - Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture.....	24
7.2.3. Operacija 8.6.1. - Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima.....	26
7.2.4. Operacija 8.6.2. - Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva.....	28
7.2.5. Operacija 8.6.3. - Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda.....	30
7.3. MJERA M06 - RAZVOJ POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA I POSLOVANJA ...	32
7.4. MJERA M01 - PRENOŠENJE ZNANJA I AKTIVNOSTI INFORMIRANJA	33
7.5. MJERA M02 - SAVJETODAVNE SLUŽBE, SLUŽBE ZA UPRAVLJANJE POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVOM I POMOĆ POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA.....	33
7.6. OBJAVA NATJEČAJA I PREDAJA ZAHTJEVA ZA POTPORU	34

8. EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA	35
8.1. PREKOGRANIČNA SURADNJA	36
8.1.1. Program prekogranične suradnje Italija - Hrvatska 2014.-2020.	36
8.1.2. Program prekogranične suradnje Mađarska - Hrvatska 2014.-2020.	36
8.1.3. Program prekogranične suradnje Slovenija - Hrvatska 2014.-2020.	37
8.1.4. Instrument pretpristupne pomoći (IPA II) 2014.-2020.	38
8.1.4.1. IPA II program prekogranične suradnje Hrvatska - Srbija 2014.-2020.	39
8.1.4.2. IPA II program prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014.-2020.	40
8.2. TRANSNACIONALNA SURADNJA	42
8.2.1. Program transnacionalne suradnje Mediteran 2014.-2020.	42
8.2.2. Program transnacionalne suradnje Dunav 2014.-2020.	43
8.2.3. ADRIION - Jadransko-jonski program suradnje 2014.-2020.	44
8.2.4. Program transnacionalne suradnje Središnja Europa 2014.-2020.	45
8.3. MEĐUREGIONALNA SURADNJA	48
8.3.1. INTERREG VC 2014.-2020.	48
8.3.2. ESPON 2014.-2020.	49
9. PROGRAMI UNIJE	50
9.1. LIFE	50
9.2. OBZOR 2020	54
9.3. ERASMUS ZA MLADE PODUZETNIKE	55

---

1. PREDGOVOR

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013. godine, ostvaren je jedan od najvažnijih strateških ciljeva, što je hrvatskom šumarstvu donijelo nove izazove ali i velike mogućnosti. Članstvo u Europskoj uniji zahtijeva od šumarskog sektora stalnu prilagodbu, educiranje i aktiviranje svih kapaciteta kako bi se iskoristile brojne mogućnosti, osobito u kontekstu korištenja EU fondova i to naročito onih koji potiču ruralni i regionalni razvoj.

Šume i šumska zemljišta, koja pokrivaju gotovo polovicu kopnenog dijela države, dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu i predstavljaju jedan od najvrjednijih prirodnih kapitala koji je RH unijela u Europsku uniju. Iz toga je razloga šumarstvo prepoznato kao jedno od prioriternih područja ulaganja iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova u okviru instrumenata Kohezijske politike EU-a te je uvršteno u plansko-programске dokumente Republike Hrvatske (Sporazum o partnerstvu, operativni programi) na temelju kojih će se koristiti sredstva EU fondova u novom financijskom razdoblju EU-a 2014.-2020.

U razdoblju pristupanja Europskoj uniji, Hrvatska je imala priliku koristiti pretpristupne fondove koji su za cilj imali pomoći krajnjim korisnicima sufinanciranjem projekata te ojačati njihove kapacitete kao i kapacitete hrvatske administracije za kvalitetno korištenje EU fondova. Tako je od 2007. godine Hrvatskoj na raspolaganju bilo nešto više od 150 milijuna eura godišnje iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA). Nažalost, šumarstvo u tom razdoblju nije bilo dovoljno prepoznato kao jedno od prioriternih područja, pa tako, osim u sklopu II. komponente IPA programa (prekogranična suradnja) u okviru prioriteta zaštite prirode i okoliša, šumarstvo tada nije imalo velike mogućnosti korištenja EU fondova.

U financijskom razdoblju 2014.-2020. Republici Hrvatskoj je iz ESI fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura. Od tog iznosa, 8,397 milijardi eura predviđeno je za ostvarivanje ciljeva Kohezijske politike, dok je 2,026 milijardi eura namijenjeno za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

Uz otvaranje mogućnosti korištenja ESI fondova, članstvo u EU omogućilo je Hrvatskoj punopravno sudjelovanje u svim Programima Unije, koji također predstavljaju EU sredstva koja podupiru politike EU-a i imaju za cilj unaprjeđenje suradnje između država članica i njihovih građana u različitim sektorima.

U godini kada hrvatsko šumarstvo s ponosom obilježava 250. obljetnicu organiziranog postojanja, Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije pripremila je ovaj vodič namijenjen svim dionicima šumarskog sektora u Republici Hrvatskoj, ali i široj javnosti kako bi im sažetim prikazom otvorila prozor u svijet EU fondova. Naravno, ovo je tek početak puta do uspješnog korištenja EU fondova, koje bi hrvatskom šumarstvu trebalo donijeti brojne pozitivne promjene, a na kojem će Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije također biti uz Vas.

Budimo uspješni u korištenju EU fondova kao što smo bili uspješni u održivom gospodarenju šumama u proteklih 250 godina.

Predsjednik

Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije

2. KOME JE NAMIJENJEN OVAJ VODIČ?

- Inženjerima šumarstva i drvne tehnologije
- Licenciranim izvoditeljima radova u šumarstvu
- Pravnim osobama koje gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Šumoposjednicima
- Udruženjima šumoposjednika
- Obrtima, mikro, malim i srednjim poduzećima registriranim za djelatnosti prerade drva
- Obrtima, mikro, malim i srednjim poduzećima povezanim sa šumarskim sektorom
- Znanstvenim i znanstveno-nastavnim institucijama iz područja šumarstva
- Savjetodavnoj službi
- Široj javnosti

3. ŠUMARSTVO U EUROPSKOJ UNIJI

Šume i šumska zemljišta u posljednjih nekoliko desetljeća zauzimaju sve više teritorija Europske unije pa tako danas pokrivaju više od 42% njezinog kopnenog dijela, a odlikuju se velikom raznolikošću šumskog pokrova i vlasničkih struktura. Predstavljaju jedan od najvažnijih europskih obnovljivih resursa koji pruža višestruke koristi za društvo i gospodarstvo. Njihova multifunkcionalnost naglašena je u čitavoj Europskoj uniji, a posebno u šumovitim regijama jer šume ispunjavaju gospodarske, ekološke i socijalne funkcije. Šume su jedan od glavnih izvora bioraznolikosti EU-a. One su ključni resurs za poboljšanje kvalitete života i stvaranje novih radnih mjesta u EU, posebice u ruralnim područjima, štiteći i pružajući mnoge dobrobiti ekosustava svim svojim građanima. Šumarstvo i s njim povezane industrijske grane zapošljavaju više od tri milijuna osoba i ključne su za blagostanje i zapošljavanje u EU-u. Europska unija potiče zapošljavanje u sektoru šumarstva i stvaranje blagostanja na temelju tog sektora te u tom kontekstu naglašava važnost održive proizvodnje drvnih proizvoda za daljnji razvoj održivih gospodarskih koncepata i stvaranje ekološki prihvatljivih radnih mjesta.

Za razliku od sektora poljoprivrede EU-a koji se već više od pola stoljeća razvija u sklopu svoje zajedničke politike (*Zajednička poljoprivredna politika*), zbog niza specifičnosti svake zemlje članice u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije ne spominje se zajednička politika EU-a za šumarstvo. Stoga je za očekivati kako će i dalje politike šumarstva ostati u nadležnosti država članica. S druge strane, šume su pod sve većim pritiskom zbog sve veće potražnje za drvom te su izložene mnogim sektorskim politikama EU-a i pripadajućim propisima kojima podliježu šumarstvo i šume. Upravo iz ovih razloga prijeko je potrebna učinkovita i djelotvorna provedba nove Strategije EU-a za šume.

Nova Strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama predstavlja cjelovit pristup i pokušaj poboljšanja koordinacije šumarstva u EU-u, time što promiče učinkovitu i djelotvornu provedbu te nastoji izbjeći nepotrebnu birokraciju i ojačati produktivnost šumarskog sektora u EU-u. Ciljevi za šume za 2020. su osigurati i dokazati da se svim šumama u EU-u gospodari u skladu s načelima održivog gospodarenja šumama i da je doprinos EU-a promicanju održivog gospodarenja šumama i smanjenju deforestacije na globalnoj razini povećan, čime se: a) doprinosi uravnoteženju raznih funkcija šume, zadovoljenju potražnje i pružanju vitalnih usluga ekosustava; b) osigurava osnova da šumarstvo i cijeli lanac vrijednosti koji se temelji na šumama budu konkurentni i održivi sudionici u biogospodarstvu.

Politike i programi država članica trebali bi doprinijeti povećanju konkurentnosti šumarskog sektora radi poticanja rasta i stvaranja novih radnih mjesta. Strategija potiče države članice da u suradnji sa socijalnim partnerima razvijaju mjere za bolje iskorištavanje potencijala zapošljavanja koji ima ovaj sektor, za usavršavanje vještina radnika u sektoru te za daljnje poboljšavanje uvjeta rada. Šumarstvo i drvoprerađivačka industrija mogu dati istinski doprinos uspjehu strategije Europa 2020. Radi boljeg postizanja ciljeva zacrtanih u strategiji za šume, države članice se pozivaju da prilikom planiranja i provedbe programa pridaju primjerenu težinu mjerama povezanim sa šumarstvom. Nadalje, nova Strategija EU-a za šume podržava nove mogućnosti za državnu pomoć šumarskom sektoru pod određenim uvjetima. Stoga posebno pozdravlja inovativne financijske mehanizme koji će također biti potrebni za mobiliziranje financiranja iz javnih i privatnih izvora, osobito za plaćanje usluga ekosustava.

Nova Strategija EU-a za šume zaključuje kako šume i šumarski sektor trenutno dobivaju znatna sredstva iz EU fondova te kako ta sredstva ponajprije treba namijeniti ostvarivanju ciljeva ove strategije, a osobito osiguranju da se šumama EU-a dokazivo gospodari u skladu s načelima održivog gospodarenja.

Industrije EU-a koje se temelje na šumama (obrada drva, proizvodnja namještaja, proizvodnja i prerada celuloze i papira, tisak) važan su dio gospodarstva i čine oko 7% BDP-a EU-a nastalog u proizvodnji, te osiguravaju gotovo 3,5 milijuna radnih mjesta. Opći je cilj na razini EU-a olakšati zakonodavni i strateški okvir u kojem djeluju ove industrije kako bi održale svoju konkurentnost. To se može postići kroz poticanje rasta i inovacija, olakšavanje pristupa ključnim resursima, osiguravanje pozitivnog poslovnog ozračja u EU-u i fer tržišne utakmice na svjetskim tržištima. Industrije koje se temelje na šumama od iznimne su važnosti za Republiku Hrvatsku jer one mogu osigurati prihode šumoposjednicima i vlasnicima šuma, pomoći u očuvanju zaposlenosti te dovesti do blagostanja u ruralnim područjima. Ove industrije mogu također pomoći smanjiti trend depopulacije ruralnih područja te doprinijeti razvoju bioindustrije s niskom razinom ugljika, čime bi se smanjila ovisnost Republike Hrvatske o neobnovljivim izvorima energije. Nova strategija EU-a za šume uključuje i „Nacrt za industrije EU-a koje se temelje na šumama”.

4. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI

U financijskom razdoblju 2014.-2020. Republici Hrvatskoj je iz ESI fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura. Od tog iznosa 8,397 milijardi eura predviđeno je za ostvarivanje ciljeva Kohezijske politike, dok je 2,026 milijardi eura na raspolaganju za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

ESI fond	Alokacija (EUR)
<i>Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)</i>	4.321.499.588
<i>Kohezijski fond (KF)</i>	2.559.545.971
<i>Europski socijalni fond (ESF)</i>	1.516.033.073
<i>Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)</i>	2.026.222.500
<i>Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)</i>	252.643.138
UKUPNO	10.675.944.270

Raspodjela alokacije iz ESI fondova za RH 2014.-2020.

U procesu stvaranja preduvjeta za korištenje ESI fondova u kojem se, između ostalog, detaljnije definiraju područja ulaganja, tzv. proces programiranja, Republika Hrvatska izradila je plansko-programске dokumente, operativne programe, na temelju kojih će se koristiti sredstva ESI fondova. Tako u Republici Hrvatskoj za financijsko razdoblje 2014.-2020. postoje sljedeći programi:

- *Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.*
- *Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.*
- *Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.*
- *Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH 2014.-2020.*

Za daljnje informacije:

www.strukturnifondovi.hr

5. OPERATIVNI PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020.

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (OPKK) je plansko-programski dokument koji detaljnije opisuje i razrađuje mjere i aktivnosti za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda.

Europski fond za regionalni razvoj namijenjen je jačanju ekonomske i socijalne kohezije te smanjenju razlika u razvoju između regija unutar EU-a.

Kohezijski fond namijenjen je državama članicama EU-a čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka EU-a te financira projekte iz područja prometa i okoliša.

Ukupna alokacija sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. iznosi 6,881 milijardi eura, koja je dodatno raspodijeljena prema sljedećoj prioritizaciji i koncentraciji sredstava:

- Visoki udio ulaganja, više od 3,5 milijardi eura, Hrvatska će uložiti u zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama i mrežnu infrastrukturu (promet),
- Više od 2,7 milijardi eura dodijeljeno je u pet prioriteta vezanih za konkurentnost: istraživanje i inovacije, informacijske i telekomunikacijske tehnologije, razvoj malih i srednjih poduzeća, niskouglično gospodarstvo, te obrazovanje,
- Preko 45 % ukupne alokacije Europskog fonda za regionalni razvoj bit će iskorišteno za podršku malim i srednjim poduzećima, istraživanje i inovacije.

Za daljnje informacije: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

www.mrrfeu.hr

5.1. MOGUĆNOSTI ŠUMARSKOG SEKTORA U OKVIRU OPERATIVNOG PROGRAMA KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020.

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. sadrži ukupno 10 prioriternih osi u okviru kojih je za šumarski sektor posebno značajno nekoliko područja ulaganja čiji kratki pregled donosimo u nastavku.

5.1.1 *Specifični cilj 6iii3* - Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim područjima i područjima mreže Natura 2000

Unutar Prioritetne osi 6 i njezinog Investicijskog prioriteta *6iii - Zaštita i obnova bioraznolikosti i tla te promicanje usluga ekosustava, uključujući Natura 2000 i „zelenu“ infrastrukturu kreiran je Specifični cilj 6iii3 - Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim područjima i područjima mreže Natura 2000*. Ovaj Specifični cilj provodit će se putem projekata s ciljem obnove i zaštite šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima koja su trenutno ili su donedavno bila minski sumnjiva ili minirana.

PRIHVATLJIVE VRSTE AKTIVNOSTI

- Uklanjanje mina i neeksplodiranih ubojnih sredstava, uključujući aktivnosti za podizanje svijesti o minama, osiguravanje sigurnog javnog pristupa područjima u kojima su prisutne mine ili se sumnja na prisutnost mina te time stvaranje uvjeta za održivo upravljanje tim područjima; aktivnosti podizanja svijesti o bioraznolikosti i važnosti održivog upravljanja šumama i šumskim zemljištem unutar mreže Natura 2000 u kojima su prisutne ili su do nedavno bile prisutne mine ili se sumnja na prisutnost mina i stoga se njima nije moglo upravljati.
- Obnova šuma i šumskog zemljišta prvenstveno u zaštićenim područjima i područjima mreže Natura 2000 zamjenom unesenih stranih vrsta autohtonim vrstama drveća, uklanjanjem invazivnih stranih vrsta i potencijalnih invazivnih stranih vrsta, pošumljavanjem zapuštenih i degradiranih šumskih čistina i šikara, obnovom degradiranih i oštećenih šumskih sastojina autohtonih vrsta u skladu sa stanišnim tipovima i njihovom prirodnom dinamikom, obnovom i očuvanjem ugroženih i zaštićenih rijetkih livada, kako bi se održale i poboljšale njihove usluge ekosustava.
- Uspostava i unaprjeđenje šumske protupožarne infrastrukture (protupožarne prosjeke s elementima šumske ceste, protupožarne prosjeke, promatračnice itd.) koja je više od 20 godina zapuštena zbog rata i miniranosti, kako bi se od požara zaštitile šume i šumska zemljišta te njihova bioraznolikost i usluge ekosustava.

- Uspostava osnovnih uvjeta, ciljeva upravljanja, sustava nadzora i pilot-aktivnosti malog razmjera za očuvanje vodnih dobara, posebno u vlažnim i poplavnim šumskim područjima.

Glavni rezultati koji se očekuju postići ovim specifičnim ciljem su: stvaranje uvjeta koji će omogućiti gospodarenje šumama u skladu sa šumskogospodarskim planovima uklanjanjem mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS); poboljšanje proizvodnosti, stabilnosti i bioraznolikosti šuma njihovom obnovom i zaštitom; promoviranje usluga šumskih ekosustava. Time će se stvoriti uvjeti za strukturni i gospodarski održivi razvoj ovih šuma.

KORISNICI POTPORE

- Pravne osobe koje gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske sukladno Zakonu o šumama
- Javne institucije za protuminsko djelovanje
- Pravne osobe koje upravljaju državnim vodnim resursima
- Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini
- Jedinice područne (regionalne) samouprave
- Agencije za regionalni razvoj

POSREDNIČKA TIJELA

- POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 1: Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
  - POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
-

5.1.2. *Specifični cilj 3d1 - Poboľšan razvoj i rast malih i srednjih poduzetnika na domaćim i stranim tržištima*

Mala i srednja poduzeća u šumarskom i drvoprerađivačkom sektoru mogu se prijaviti za potpore namijenjene poticanju rasta malog i srednjeg poduzetništva na regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima te njihova uključivanja u inovacijske procese. Dodjeljivat će se sredstva za unaprjeđenje i širenje tehnoloških kapaciteta i poslovnih procesa pogodnih za proizvodnju i pružanje konkurentnih, visoko kvalitetnih proizvoda i usluga s velikom dodanom vrijednošću. Određene inicijative su također namijenjene klasterima i poduzetničkim potpornim institucijama.

Bespovratna sredstva dodjeljivat će se putem trajno otvorenih poziva na dostavu projektnih prijava do 31.12.2020., odnosno do iskorištenja sredstava. Ministarstvo poduzetništva i obrta objavilo je otvoreni poziv 09.04.2015. Sredstva su namijenjena poboljšanju poslovnog razvoja i tehnološke spremnosti malih i srednjih poduzeća. Prijave na natječaje kreću od 11. 05.2015. (<http://www.strukturnifondovi.hr/natjecaji/144>).

PRIHVATLJIVE VRSTE AKTIVNOSTI

- Regionalna potpora za početna ulaganja ili početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti. Opravdani su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, a uključuju sljedeće troškove: pripremu zemljišta; krčenje zemljišta; trošak gradnje, rekonstrukciju, modernizaciju zgrada, poslovnih prostorija, drugih objekata i njihovog neposrednog okruženja i okoline, direktno povezanima s rezultatima projekta; komunalni doprinos, cijene vodnih i energetske priključaka, trošak uporabne dozvole; nabavu novih strojeva, opreme, alata, radnih vozila te s njima povezane troškove aktiviranja, transporta, montaže i stavljanja u pogon, ako ih u pogon stavlja dobavljač; troškovi montaže opreme i strojeva također su prihvatljivi ako su prikazani na istom računu s nabavljenom opremom te predstavljaju sastavni dio nabave opreme; ulaganja u mjere energetske učinkovitosti, povezane sa svrhom projekta; nabavu mjernih uređaja povezanih s projektom; troškove informatičko-komunikacijskih i audio/video rješenja (hardver i softver) koji su izravno povezani sa svrhom projekta; zakup materijalne imovine ako zakup postrojenja i strojeva ima oblik financijskog leasinga i sadržava obvezu korisnika potpore na kupnju imovine nakon isteka ugovora o zakupu; nabavu patenata, autorskih prava, znanja ili drugih vrsta intelektualnog vlasništva.
- Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP izravno vezane za projekt za koji se dodjeljuje regionalna potpora. Prihvatljivi troškovi su troškovi savjetodavnih usluga koje pružaju vanjski konzultanti, koja nisu vezana uz stalne ili periodične aktivnosti, a uključuju troškove: uslugu upravljanja projektom; uslugu provedbe javne nabave za potrebe projekta; uslugu izrade natječajne (javna nabava) i provedbene dokumentacije (npr. izvedbeni projekt); uslugu revizije za verifikaciju troškova projekta.

- Potpore za sudjelovanje na sajmovima, mogu se dodijeliti isključivo pod uvjetom da su izravno vezane za projekt za koji se dodjeljuje regionalna potpora. Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali za najam, uređivanje i vođenje štanda pri sudjelovanju poduzetnika na određenom sajmu ili izložbi s ciljem predstavljanja proizvoda koji je rezultat investicije za koju je odobrena potpora.
- Potpore za usavršavanje, mogu se dodijeliti isključivo pod uvjetom da su izravno vezane za projekt za koji se dodjeljuje regionalna potpora. Potpore uključuju: troškove predavača, za sate tijekom kojih su predavači sudjelovali u obuci; troškove poslovanja povezane s predavačima i polaznicima koji su izravno povezani s projektom usavršavanja, poput putnih troškova, troškova materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizaciju alata i opreme ako se upotrebljavaju isključivo za projekt usavršavanja; najniže nužne troškove smještaja za polaznike usavršavanja koji su radnici s invaliditetom; troškove savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja; troškove osoblja polaznika usavršavanja i opće neizravne troškove (administrativni troškovi, najam, režije) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.

U daljnjim pozivima omogućit će se:

- potpora malim i srednjim poduzećima za ispunjavanje primjenjivih zahtjeva standarda, ocjene sukladnosti i certifikacije proizvoda/usluga/procesa uvođenjem sustava upravljanja kvalitetom, okolišem, projektima i ostalih sustava kontrole i upravljanja, certifikata i standarda, kako bi se povećala konkurentnost i omogućio pristup jedinstvenom i međunarodnim tržištima;
- potpora za klustere, zadruge i mreže, uključujući i inovacijske klustere, kako bi se unaprijedila međusobna povezanost MSP-a u svrhu jačanja njihovog tržišnog položaja;
- potpora za povećanje konkurentnosti i učinkovitosti malih i srednjih poduzeća putem IKT. Osigurat će se potpora za uvođenje i primjenu e-poslovnih rješenja, potpora za stvaranje i pružanje e-usluga između poduzeća (poslovanje između poduzeća B2B) i potpora inicijativama usmjerenim na digitaliziranje poslovnih usluga i proizvoda;
- potpora za internacionalizaciju rastućih i inovativnih MSP-a koja uključuje: izravnu potporu za sudjelovanje na trgovačkim sajmovima ili studije/savjetodavne usluge potrebne za stavljanje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište; nefinancijska potpora za MSP-e uključene u internacionalizaciju putem poduzetničkih potpornih institucija za analize inozemnih tržišta, pripremu strategija ulaska na tržište za MSP-e, suradnju sa stranim poduzetničkim potpornim institucijama, promicanje internacionalizacije poslovnih aktivnosti između MSP-a (uključujući informativne kampanje) te potpora koja se tiče promicanja i olakšavanja izravnih stranih ulaganja.

KORISNICI

- Mikro, mala ili srednja poduzeća
  - Klasteri, zadruge i mreže
  - Poduzetničke potporne institucije
-

5.1.3. *Specifični cilj 3d2 - Poboljšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika*

Mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća (en. start-up) i nova, izdvojena (en. spin-off) poduzeća u šumarskom i drvoprerađivačkom sektoru mogu se prijaviti za potpore za ulaganja u provedbu novih rješenja/tehnologija, proizvoda, procesa i organizacijskih inovacija, uključujući marketinške inovacije, savjetovanje u vezi s inovacijama i dizajnom, uključujući prava intelektualnog vlasništva i pomoćne usluge, koja će rezultirati inovativnim rješenjima uključujući rješenja koja se ne temelje na istraživanju i razvoju. Potpora će se dodjeljivati za sljedeće aktivnosti:

- ulaganja neophodna za primjenu (komercijalizaciju) rezultata istraživanja i razvoja na poslovnu aktivnost i pokretanje proizvodnje na temelju primijenjenih rješenja, podmirenje troškova materijalne i nematerijalne imovine, industrijski dizajn, neophodno propisano osposobljavanje i savjetovanje, razvoj usluga i promoviranje ulaska na tržište; ulaganja povezana s provedbom novih rješenja-tehnologija, proizvoda, procesa i organizacijskih inovacija, uključujući marketinške inovacije i dizajn; pomoć za savjetovanje koje se odnosi na inovacije i pomoćne usluge uključujući savjetovanje MSP-a u vezi sa zaštitom i upravljanjem pravima intelektualnog vlasništva koje obuhvaća dobivanje i provjeru patenta te povezane usluge.

POSREDNIČKA TIJELA

- POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 1: Ministarstvo poduzetništva i obrta
- POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2: Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

5.1.4. *Specifični cilj 4b1 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama*

Mala, srednja i velika poduzeća u drvoprerađivačkom sektoru mogu se prijaviti za potpore za razvoj infrastrukture za korištenje obnovljivih izvora energije, uključujući prelazak s konvencionalnih na alternativne izvore energije (OIE) kao što su ugrađeni solarni kolektori, toplinske pumpe, visoko efikasna kogeneracija; potpore za provedbu mjera za povećavanje energetske učinkovitosti u industrijskoj proizvodnji; infrastrukturna ulaganja poput onih u pametna brojila i obnovu objekata te unaprjeđenje trenutačno korištenih tehnologija.

POSREDNIČKA TIJELA

- POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 1: Ministarstvo gospodarstva
  - POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
-

5.1.5. *Specifični cilj 1 - Povećana sposobnost sektora za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI) za provođenje istraživanja vrhunske kvalitete i zadovoljavanje potreba gospodarstva*

Daljnje mogućnosti koje bi mogle biti korisne za šumarski sektor u smislu inovacija, istraživanja i razvoja postoje u okviru **Specifičnog cilja 1: Povećana sposobnost sektora za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI) za provođenje istraživanja vrhunske kvalitete i zadovoljavanje potreba gospodarstva.**

Ovaj specifični cilj ima svrhu poboljšati kapacitete istraživačkih organizacija za provedbu vrhunskih istraživanja za daljnji prijenos znanja i vještina koji mogu u značajnoj mjeri doprinijeti društvenom i gospodarskom razvoju, posebno u prioritetnim područjima Strategije pametne specijalizacije, poput proizvodnje i distribucije održive i obnovljive energije te proizvodnje i industrije u poljoprivrednom, šumarskom i ribarskom sektoru, te u međusektorskim temama.

Za daljnje informacije:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te **Ministarstvo gospodarstva**

---

6. OPERATIVNI PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.

Osnovni cilj ovog programa je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Njegova ukupna vrijednost je 1,849 milijardi eura, od čega se 1,582 milijarde financira iz proračuna Europske unije, uključujući 66 milijuna eura iz Inicijative za zapošljavanje mladih.

6.1. MOGUĆNOSTI ŠUMARSKOG SEKTORA U OKVIRU OPERATIVNOG PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.

Europski socijalni fond će također pružati mogućnosti za dionike šumarskog sektora. Prioriteti će uključivati:

- Mjere za poticanje pristupa održivom i kvalitetnom zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne ljude. Naglasak će biti na učinkovitosti i dosegom aktivnih mjera na tržištu rada kroz povećanje obuhvaćenosti za mlade, dugotrajno nezaposlene i starije radnike, kao i na preventivnim mjerama za one kojima prijete opasnost od gubitka posla u promjenjivom okruženju. Posebna pozornost bit će usmjerena na poboljšanje situacije za mlade koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti se osposobljavaju (NEET), u dobi između 15 i 29 godina.
- Ulaganja kako bi se osigurala bolja usklađenost između vještina radne snage i potreba tržišta rada. Aktivnosti će poboljšati kvalitetu i učinkovitost tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja, povećati pristup cjeloživotnom učenju (LLL) i poboljšati relevantnost sustava obrazovanja i osposobljavanja u pogledu tržišta rada.

U šumarskom sektoru direktne koristi mogli bi imati mladi koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti se osposobljavaju, jer će moći ostvariti potporu za osposobljavanje i stjecanje radnog iskustva, pomoć za poduzetništvo, direktno poticanje zapošljavanja i njihovo sudjelovanje u obrtničkim zanimanjima. Potpora će biti dostupna i za unaprjeđenje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući prilagodbu kurikuluma te uvođenje i razvoj sustava učenja koji se temelje na radu, poput programa naukovanja koji mogu biti relevantni za sve aspekte šumarskog sektora uključujući industrije koje se temelje na šumama.

Za daljnje informacije:

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, <http://www.mrms.hr>

7. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.

Šumarstvo je vrlo važna sastavnica razvoja ruralnih područja Europske unije te je zbog toga uvršteno kao jedno od prioritarnih područja ulaganja u sklopu niza mjera programa ruralnog razvoja u okviru II. stupa Zajedničke poljoprivredne politike EU-a. Mjere za šumarstvo, u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), okosnica su resursa nove Strategije EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama (90% ukupnog financiranja šumarstva u EU-u).

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. predstavlja temeljni plansko-programski dokument za učinkovito korištenje sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, u okviru kojeg je Republici Hrvatskoj za financijsko razdoblje 2014.-2020. na raspolaganju ukupno 2,026 milijardi eura.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. sadrži ukupno 16 mjera od kojih su za šumarski sektor posebno važne sljedeće mjere:

- M01 - *Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja*
- M02 - *Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima*
- M04 - *Ulaganja u fizičku imovinu*
- M06 - *Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja*
- M08 - *Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma*

7.1. MJERA M04 - ULAGANJA U FIZIČKU IMOVINU

U okviru Mjere M04 - Ulaganja u fizičku imovinu, unutar Podmjere 4.3 - potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva, kreirana je *Operacija 4.3.3. - Ulaganje u šumsku infrastrukturu*, čiji kratki pregled donosimo u nastavku.

7.1.1. Operacija 4.3.3. - Ulaganje u šumsku infrastrukturu

U okviru ove Operacije dodjeljivat će se potpora projektima izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće primarne i sekundarne šumske prometne infrastrukture (šumske ceste, traktorski putovi) čime će se omogućiti bolji pristup šumskim područjima.

KORISNICI POTPORE

- Šumoposjednici
- Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Udruženja šumoposjednika
- Jedinice lokalne samouprave

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

a) Materijalni troškovi:

- projektiranje primarne (šumske ceste) i sekundarne (traktorski putovi) šumske prometne infrastrukture (postavljanje nul-linije, postavljanje osovinskog poligona, terenska mjerenja, idejni projekt šumskih cesta i mostova, glavni projekt i izvedbeni projekt šumskih cesta i druge šumske infrastrukture, itd.)
- izgradnja primarne (šumske ceste) i sekundarne (traktorski putovi) šumske prometne infrastrukture (pripremni radovi, radovi na poboljšanju tla, radovi na donjem ustroju, radovi na gornjem ustroju, radovi na površinskim i podzemnim objektima za odvodnju,

radovi na izgradnji mostova i drugih objekata šumske prometne infrastrukture, kamenarsko-betonarski radovi, sanacija tla i klizišta, ostali radovi na izgradnji šumske prometne infrastrukture), trošak materijala i rada strojeva, trošak rada, itd.

- rekonstrukcija šumskih cesta, mostova i druge šumske prometne infrastrukture (rekonstrukcija donjeg ustroja, rekonstrukcija gornjeg ustroja, rekonstrukcija površinskih i podzemnih objekata za odvodnju, rekonstrukcija mostova, rekonstrukcija potpornih i obloženih zidova, itd.), trošak materijala i rada strojeva, trošak rada, itd.
- kupovina šumskog i drugog zemljišta za potrebe provedbe projekta u maksimalnom iznosu od 10% od ukupnih prihvatljivih troškova

b) Opći troškovi:

- usluge konzultanata, troškovi potrebni za pripremu i provedbu ulaganja uključujući izradu elaborata učinkovitosti mreže šumskih prometnica, glavnog projekta za izgradnju šumskih prometnica, glavnog projekta za rekonstrukciju šumskih prometnica, stručni nadzor izgradnje i rekonstrukcije šumskih prometnica, studiju utjecaja na okoliš i prirodu (odgovarajuća procjena vezana za ulaganja na području ekološke mreže Natura 2000) te ostala projektna i tehnička dokumentacija potrebna za pripremu i provedbu ulaganja, u maksimalnom iznosu od 10% ukupnih prihvatljivih troškova

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Ulaganja u okviru ove operacije, moraju biti u skladu sa sljedećim šumskogospodarskim planovima ili jednakovrijednim instrumentom u RH, kako slijedi:

- a) za šume u državnom vlasništvu kojima gospodari trgovačko društvo sukladno Zakonu o šumama, ulaganje mora biti u skladu s Osnovama gospodarenja gospodarskim jedinicama ili Programima za gospodarenje gospodarskim jedinicama na kršu
- b) za šume u državnom vlasništvu kojima gospodare druga tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač RH, ulaganje mora biti u skladu s Programima za gospodarenje šumama posebne namjene
- c) za šume u privatnom vlasništvu, ulaganja moraju biti u skladu s Programima za gospodarenje šumama šumoposjednika ili Elaboratom šumskouzgojnih radova za šume šumoposjednika koji izrađuje Savjetodavna služba
- Šumoposjednici moraju biti upisani u Upisnik šumoposjednika pri Ministarstvu poljoprivrede
  - Udruge šumoposjednika moraju biti registrirane sukladno nacionalnom zakonodavstvu
  - Potpora u okviru ove operacije ograničena je na prometnice koje se prvenstveno koriste za potrebe održivog gospodarenja šumama
  - Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu u okviru ove operacije, korisnik mora podnijeti odgovarajući elaborat učinkovitosti mreže šumskih prometnica kao dio zahtjeva za potporu, koji je izradila i ovjerila ovlaštena osoba. U elaboratu učinkovitosti mreže šumskih prometnica korisnik mora, kroz prikaz povećanja učinkovitosti mreže šumskih prometnica, dokazati opravdanost ulaganja.

VISINA I INTENZITET POTPORE

- Minimalna vrijednost potpore po projektu je 10.000 eura
- Maksimalna vrijednost potpore po projektu je 1.000.000 eura
- Intenzitet potpore je 100% ukupnih prihvatljivih troškova

7.2. MJERA M08 - ULAGANJA U RAZVOJ ŠUMSKIH PODRUČJA I POBOLJŠANJE ODRŽIVOSTI ŠUMA

U okviru Mjere M08 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma, unutar Podmjere 8.5 - potpora za ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava i Podmjere 8.6 - potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda, kreirano je pet specifičnih operacija na temelju kojih će se sufinancirati projekti koji za cilj imaju sljedeće:

- Konverziju degradiranih šumskih sastojina, šumskih sastojina narušene strukture vrste drveća i šumskih kultura u mješovite visoke šume autohtonih vrsta drveća

- Modernizaciju postojećih te uvođenje učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva i opreme, kao i povećanje sigurnosti radnih procesa u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i predindustrijskoj preradi drva
- Promociju drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda
- Povećanje konkurentnosti šumarskog sektora
- Stvaranje novih radnih mjesta u šumarskom sektoru

7.2.1. Operacija 8.5.1. - Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura

U okviru ove operacije dodjeljivat će se potpora sljedećim glavnim tipovima projekata:

- Konverzija panjača, šikara, šibljaka i drugih degradiranih oblika šumskih sastojina u šumske sastojine visokog uzgojnog oblika
- Konverzija šumskih kultura i plantaža u mješovite šumske sastojine visokog uzgojnog oblika autohtonih vrsta drveća
- Konverzija šumskih sastojina narušene strukture vrsta drveća zbog lošeg gospodarenja u prošlosti u mješovite šumske sastojine s povoljnim udjelom glavnih vrsta drveća

KORISNICI POTPORE

- Šumoposjednici
- Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Udruženja šumoposjednika

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Ova operacija se provodi na temelju standardnih troškova konverzije po hektaru te je, ovisno o tipu konverzije, moguće ostvariti sljedeće iznose potpora po hektaru:

A) Konverzije listačama na kontinentu	
A.1. Sadnja sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom	8.344 eura
A.2. Sjetva sjemena uz ograđivanje zaštitnom ogradom	6.448 eura
A.3. Sadnja sadnica uz korištenje štitnika za sadnice	7.535 eura
B) Konverzije četinjačama na kontinentu	
B.1. Sadnja sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom	6.080 eura
B.2. Sadnja sadnica uz korištenje štitnika za sadnice	8.794 eura
C) Konverzije listačama na kršu	
C.1. Sadnja sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom	12.927 eura
C.2. Sadnja sadnica uz korištenje štitnika za sadnice	8.882 eura
D) Konverzije četinjačama na kršu	
D.1. Sadnja sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom	5.464 eura
D.2. Sadnja sadnica uz korištenje štitnika za sadnice	7.327 eura

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Sva ulaganja u okviru ove operacije moraju biti u skladu sa sljedećim šumskogospodarskim planovima ili jednakovrijednim instrumentom u Republici Hrvatskoj, kako slijedi:

a) za šume u državnom vlasništvu kojima gospodari trgovačko društvo sukladno Zakonu o šumama, ulaganja moraju biti u skladu s Osnovama gospodarenja gospodarskim jedinicama ili Programima za gospodarenje gospodarskim jedinicama na kršu

b) za šume u državnom vlasništvu kojima gospodare druga tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač RH, ulaganja moraju biti u skladu s Programima za gospodarenje šumama posebne namjene

c) za šume u privatnom vlasništvu, ulaganja moraju biti u skladu s Programima za gospodarenje šumama šumoposjednika ili Elaboratom šumskouzgojnih radova za šume šumoposjednika koji izdaje Savjetodavna služba

- Šumoposjednici moraju biti upisani u Upisnik šumoposjednika pri Ministarstvu poljoprivrede
- Udruge šumoposjednika moraju biti registrirane sukladno nacionalnom zakonodavstvu
- Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu u okviru ove operacije, korisnik treba podnijeti plan konverzije kao dio zahtjeva za potporu, koji je izradila ovlaštena osoba, kojim se određuju tipovi konverzije za koje je moguće ostvariti potporu sukladno definiranim standardnim troškovima konverzije. Planom konverzije se, između ostalog, propisuje način izvođenja konverzije i odabir vrsta drveća te se određuje odgovarajuća tehnologija.

VISINA I INTENZITET POTPORE

- Minimalna vrijednost potpore po projektu je 5.000 eura
  - Maksimalna vrijednost potpore po projektu je 700.000 eura
  - Intenzitet potpore je 100%
-

7.2.2. Operacija 8.5.2. - Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture

U okviru ove operacije dodjeljivat će se potpora projektima izgradnje i opremanja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanja signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca i drugo, koji će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi od šuma učiniti dostupnijima za stanovništvo, čime će se povećati javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i svijest javnosti o važnosti očuvanja i održivog gospodarenja šumskim ekosustavima. Projekti unutar ove operacije istaknut će specifične dijelove šumskih ekosustava ili područja od posebnog značaja.

KORISNICI POTPORE

- Šumoposjednici
- Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Udruženja šumoposjednika
- Udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

- Materijali, oprema, usluge i radovi te druga prihvatljiva mala infrastruktura s ciljem uspostave poučnih staza, vidikovaca i malih rekreacijskih objekata za javnu upotrebu (npr. uređenje staza, informativni znakovi, informativne ploče, nadstrešnice, namještaj od prirodnog drva na izletištimu itd.)
- Usluge konzultanata i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta, uključujući poslovne planove, studije izvedivosti, analize troškova i koristi te drugu projektnu i tehničku dokumentaciju, kao što su studije utjecaja na okoliš i prirodu (odgovarajuća procjena vezana za ulaganja na području ekološke mreže Natura 2000) itd., u maksimalnom iznosu od 10% ukupnih prihvatljivih troškova

- Opći troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva prihvatljivi su ako su nastali nakon 01. siječnja 2014. godine

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Korisnici u okviru ove operacije moraju dobiti prethodnu suglasnost fizičkih i pravnih osoba koje gospodare šumama i šumskim zemljištem na kojem je projekt planiran.

VISINA I INTENZITET POTPORE

- Minimalna vrijednost potpore po projektu je 5.000 eura
- Maksimalna vrijednost potpore po projektu je 100.000 eura
- Intenzitet potpore je 100% ukupnih prihvatljivih troškova

7.2.3. Operacija 8.6.1. - Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima

U okviru ove operacije dodjeljivat će se potpora projektima modernizacije postojećih i uvođenja novih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima. Radovi pridobivanja drva uključuju sječu i izradu, privlačenje, izvoženje, iznošenje i daljinski prijevoz drva te proizvodnju šumske biomase (drvne sječke).

KORISNICI POTPORE

- Šumoposjednici
- Udruženja šumoposjednika
- Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana sukladno nacionalnim propisima

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za pridobivanje drva (harvesteri, motorne pile itd.)
- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za privlačenje, izvoženje i iznošenje drva (forvarderi, skideri, žičare, traktorske ekipaže itd.)
- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za proizvodnju šumske biomase (iverači, cjepači itd.)

- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za daljinski prijevoz drva (prikolice, hidraulične dizalice itd.)
- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za šumskouzgojne radove za pripremu šumskog tla za sjetvu ili sadnju (malčeri itd.)
- Izgradnja objekata i kupnja opreme za skladištenje, zaštitu i sušenje drvnih proizvoda (silosi, skladišta za drvenu sječku, utovarivači, atomizeri, sušare itd.)
- Usluge konzultanata i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta uključujući poslovne planove, studije izvedivosti, analize troškova i koristi te drugu projektnu i tehničku dokumentaciju kao što su studije utjecaja na okoliš i prirodu itd., u maksimalnom iznosu od 10% ukupno prihvatljivih troškova
- Opći troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva prihvatljivi su ako su nastali nakon 01. siječnja 2014. godine

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Šumoposjednici moraju biti upisani u Upisnik šumoposjednika pri Ministarstvu poljoprivrede
- Udruge šumoposjednika moraju biti registrirane sukladno nacionalnim propisima
- Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća moraju biti licencirani izvođači radova u šumarstvu pri Hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije
- Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu u okviru ove operacije, korisnik treba podnijeti poslovni plan kao dio zahtjeva za potporu

VISINA I INTENZITET POTPORE

- Minimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 5.000 eura
- Maksimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 700.000 eura
- Intenzitet potpore iznosi 50% ukupnih prihvatljivih troškova

7.2.4. Operacija 8.6.2. - Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva

U okviru ove operacije dodjeljivat će se potpora projektima modernizacije postojećih i uvođenja učinkovitih i okolišno pogodnih tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva.

Predindustrijskom preradom drva u Republici Hrvatskoj smatra se prerada koju obavljaju mali i srednji subjekti registrirani za obavljanje djelatnosti piljenja i blanjanja drva te proizvodnju poluproizvoda od drva, a obuhvaća piljenje, blanjanje, sušenje i dr. (Nacionalna Klasifikacija Djelatnosti 2007. Područje C; Odjeljak 16; Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala). Najviša razina proizvodnje za koju se smatra da prethodi industrijskoj preradi drva su suhi blanjani elementi, a maksimalni ulazni godišnji kapacitet korisnika potpore ne smije prelaziti 10.000 m³ oblovine.

KORISNICI POTPORE

- Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za djelatnosti prerade drva sukladno nacionalnim propisima

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva (blanjalice, pile itd.)
- Kupnja strojeva, alata, uređaja i opreme za proizvodnju peleta i briketa (briketirka, peletirka itd.)

- Instalacija i/ili kupnja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva (softver za optimizaciju iskorištenja sortimenata itd.)
- Izgradnja objekata i kupnja opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu proizvoda od drva (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvnu sječku, utovarivači, atomizeri itd.)
- Usluge konzultanata i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta uključujući poslovne planove, studije izvedivosti, analize troškova i koristi te drugu projektnu i tehničku dokumentaciju kao što su studije utjecaja na okoliš i prirodu itd., u maksimalnom iznosu od 10% ukupno prihvatljivih troškova
- Opći troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva prihvatljivi su ako su nastali nakon 01. siječnja 2014. godine

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća moraju biti registrirana za djelatnosti prerade drva sukladno nacionalnim propisima
- Maksimalni ulazni godišnji kapacitet korisnika potpore ne smije prelaziti 10.000 m³ oblovine

VISINA I INTENZITET POTPORE

Minimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 10.000 eura

Maksimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 1.000.000 eura

Intenzitet potpore iznosi 50% ukupnih prihvatljivih troškova

7.2.5. Operacija 8.6.3. - Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda

U okviru ove operacije dodjeljivat će se potpora projektima marketinga drvnih i nedravnih šumskih proizvoda te informiranja javnosti o mogućnostima, prednostima i pozitivnim učincima korištenja ovih proizvoda, što će dugoročno dovesti do unaprjeđenja razvoja ruralnih područja, proporcionalno ulaganjima u razvoj i iskorištavanje ovog resursa.

KORISNICI POTPORE

- Šumoposjednici
- Udruženja šumoposjednika
- Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća
- Jedinice lokalne uprave i samouprave i njihova udruženja

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

- Ulaganja u marketing drvnih i nedravnih (gljive, šumski plodovi itd.) šumskih proizvoda (npr. strojevi za pakiranje i označavanje, izložbeni prostori i oprema, izložbene police itd.)
- Usluge konzultanata i drugi opći troškovi potrebni za pripremu i provedbu projekta (npr. marketinške studije, analize troškova i koristi, poslovni planovi, studije predizvedivosti), u maksimalnom iznosu od 10% ukupno prihvatljivih troškova
- Opći troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva prihvatljivi su ako su nastali nakon 01. siječnja 2014. godine

UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

- Šumoposjednici moraju biti upisani u Upisnik šumoposjednika pri Ministarstvu poljoprivrede
- Udruge šumoposjednika moraju biti registrirane sukladno nacionalnim propisima

VISINA I INTENZITET POTPORE

- Minimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 5.000 eura
- Maksimalna vrijednost potpore po projektu iznosi 30.000 eura
- Intenzitet potpore iznosi 50% ukupno prihvatljivih troškova

7.3. MJERA M06 - RAZVOJ POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA I POSLOVANJA

Stvaranje i razvoj novih gospodarskih aktivnosti u obliku novih poljoprivrednih gospodarstava, novih poduzeća ili ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti, neophodna su za razvoj i konkurentnost ruralnih područja i za promjenu trenda napuštanja sela. U okviru ove mjere, poljoprivredna gospodarstva mogu koristiti potpore unutar određenih tipova operacija kako bi se diverzificirala za pružanje usluga povezanih sa šumarstvom.

➤ 6.2 - Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti

Registirana poljoprivredna gospodarstva mogu se prijaviti za “start-up” potpore u iznosu od 50.000 eura za pokretanje novih nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima smještenim u ruralnom području, kao što je definirano u okviru Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020. Pokretanje nepoljoprivredne djelatnosti mora se odvijati na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište poljoprivrednog gospodarstva u naselju s najviše 5.000 stanovnika. Nepoljoprivredne aktivnosti mogu uključivati usluge povezane sa šumarstvom poput usluga popravaka i održavanja šumske mehanizacije. Potpora se dodjeljuje na temelju poslovnog plana.

➤ 6.4 - Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području

Registirana poljoprivredna gospodarstva koja pripadaju ekonomskoj veličini iskazanoj u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva od najmanje 2.000 eura, mogu se prijaviti za potporu za razvoj nepoljoprivredne djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima smještenim u ruralnom području, kao što je definirano u okviru Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020. Planirana nepoljoprivredna djelatnost mora se odvijati na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište poljoprivrednog gospodarstva, u naselju s najviše 5.000 stanovnika. Nepoljoprivredne aktivnosti mogu uključivati usluge povezane sa šumarstvom poput usluga popravaka i održavanja šumske mehanizacije.

Potpore se dodjeljuje prema “*de minimis*” pravilu uz intenzitet potpore od 70% opravdanih troškova. Prihvatljivi troškovi uključuju izgradnju ili rekonstrukciju objekata, nabavku novih strojeva i opreme, uključujući računalni softver, do tržišne vrijednosti imovine i opće troškove do 10% ukupno prihvatljivih troškova projekta.

Najniža vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 3.500 eura, a najviša vrijednost javne potpore po investiciji iznosi 200.000 eura.

7.4. MJERA M01 - PRENOŠENJE ZNANJA I AKTIVNOSTI INFORMIRANJA

U sklopu ove mjere, Savjetodavna služba će privatnim šumoposjednicima osigurati tečajeve i radionice o održivom gospodarenju šumama.

7.5. MJERA M02 - SAVJETODAVNE SLUŽBE, SLUŽBE ZA UPRAVLJANJE POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVOM I POMOĆ POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA

U sklopu ove mjere, Savjetodavna služba će privatnim šumoposjednicima pružati savjete o održivom gospodarenju šumama. To će uključivati i savjetovanje o klimatskim promjenama i mjerama ublažavanja, a naročito o smjernicama Kyotskog protokola povezanim s gospodarenjem šumama i promjenama u korištenju zemljišta i šumarstva (LULUCF).

Za daljnje informacije o dostupnim tečajevima, radionicama i savjetovanjima:

Savjetodavna služba (www.savjetodavna.hr).

7.6. OBJAVA NATJEČAJA I PREDAJA ZAHTJEVA ZA POTPORU

- **Upravljačko tijelo** Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. je Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za upravljanje EU fondom za ruralni razvoj, EU i međunarodnu suradnju, dok operativnu provedbu Programa obavlja Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- **Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju** na temelju relevantnog pravilnika objavljuje natječajne za prijavu projekata šumarskog sektora (zahtjev za potporu) u sklopu provedbe mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Pravilnici su dostupni na službenim mrežnim stranicama Narodnih novina (www.nn.hr), Ministarstva poljoprivrede, Uprava za upravljanje EU fondom za ruralni razvoj, EU i međunarodnu suradnju (www.mps.hr) i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (www.apprrr.hr).
- Zahtjev za potporu korisnik podnosi u elektronskom obliku putem sustava AGRONET
- **AGRONET** sustav je elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- Kao preduvjet za sudjelovanje u natječaju korisnik mora biti upisan u Evidenciju korisnika potpora u ruralnom razvoju i ribarstvu (EKPRRiR) kako bi Agencija za plaćanja korisniku dodijelila korisničko ime i zaporku kojima se prijavljuje u AGRONET sustav. Vodič za upis u Evidenciju korisnika potpora u ruralnom razvoju i ribarstvu dostupan je na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja (www.apprrr.hr).
- Način i uvjeti podnošenja zahtjeva za potporu te zahtjeva za isplatu sredstava objavljuju se na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (www.apprrr.hr). Detaljne upute za podnošenje zahtjeva za potporu nalaze se u relevantnom pravilniku, a postupak podnošenja putem sustava AGRONET pojašnjen je u Vodiču za korisnike potpora iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

8. EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

Europska teritorijalna suradnja jedan je od dvaju ciljeva Kohezijske politike za razdoblje 2014.-2020. i daje okvir za provedbu zajedničkih aktivnosti i razmjene politika između nacionalnih, regionalnih i lokalnih aktera iz različitih država članica kako bi se smanjile razlike među regijama, jačala kohezija i poticao optimalni gospodarski razvoj. Problemi s kojima se danas suočava sektor šumarstva ne poznaju granice država. Udruživanjem snaga i prevladavanjem granica pomaže se boljem rješavanju sličnih problema, suočavanju s prijetnjama, promociji uravnoteženog razvoja, kao i poticanju integracije i uključivanju te izbjegavanju dupliciranja napora i resursa.

Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u sva tri dijela europske teritorijalne suradnje:

- *I. Prekogranična suradnja*
- *II. Transnacionalna suradnja*
- *III. Međuregionalna suradnja*

Širok spektar javnih i privatnih korisnika može sudjelovati u partnerstvima u okviru europske teritorijalne suradnje, ovisno o prioritetima i specifičnim ciljevima Programa. Indikacije su dane u nastavku, a pozivi su objavljeni na internetskim stranicama Programa, kao i alati za pretraživanje partnera i projekata. Zainteresirani potencijalni korisnici mogu se obratiti odgovarajućem Zajedničkom tajništvu Programa i nacionalnom tijelu Republike Hrvatske za dodatne detalje.

Nacionalno tijelo: informacije o svim programima suradnje u kojima sudjeluje Republika Hrvatska dostupne su u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Upravljačkim tijelima svakog pojedinog programa.

Za daljnje informacije:

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

www.mrrfeu.hr

Prvostupanjska kontrola: Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske imenovana je kontrolnim tijelom za hrvatske partnere u programima teritorijalne suradnje.

8.1. PREKOGRANIČNA SURADNJA

Program prekogranične suradnje bavi se zajedničkim izazovima i slabostima, kao što su sprječavanje rizika i aktivnosti hitnih intervencija identificiranih u pograničnim područjima, te potiče pristupe integrirane suradnje kako bi se zajednički iskoristio neiskorišteni potencijal rasta i poboljšala kvaliteta života s ciljem stvaranja snažnih gospodarskih i društvenih centara. Posebno se potiču prekogranične aktivnosti u području poduzetništva, poboljšanja zajedničkog upravljanja prirodnim resursima, poticanja veza između urbanih i ruralnih sredina, poboljšanja pristupa transportnim i komunikacijskim mrežama, razvoja zajedničke uporabe infrastrukture, administrativne suradnje i stvaranja kapaciteta, zapošljavanja, interakcije u zajednici, kulture i socijalne skrbi. Minimalni uvjet za partnerstvo u prekograničnom projektu jest sudjelovanje 2 korisnika iz najmanje 2 zemlje.

8.1.1. Program prekogranične suradnje Italija - Hrvatska 2014.-2020.

Program je trenutno u fazi pripreme. Obuhvaća sljedeće NUTS III regije:

- Italija: Provincije Teramo, Pescara, Chieti (Abruzzo), Campobasso (Molise), Brindisi, Lecce, Foggia, Bari, Barletta-Andria-Trani (Puglia), Venezia, Padova, Rovigo (Veneto), Pordenone, Udine, Gorizia, Trst (Friuli Venezia Giulia), Ferrara, Ravenna, Forlì-Cesena, Rimini (Emilia Romagna), Pesaro e Urbino, Ancona, Macerata, Ascoli Piceno, Fermo (Marche);
- Hrvatska: Primorsko-goranska županija, Ličko-senjska županija, Zadarska županija, Šibensko-kninska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Istarska županija, Dubrovačko-neretvanska županija (Jadranska Hrvatska), Karlovačka županija (Kontinentalna Hrvatska).

8.1.2. Program prekogranične suradnje Mađarska - Hrvatska 2014.-2020.

Program ima za cilj: poticati zajedničke strateške aktivnosti i pilot projekte za poboljšanje gospodarske suradnje i poslovnog okruženja, očuvanje okoliša i prirodnih dobara; jačati mreže među lokalnim i regionalnim upravama te poboljšati komunikaciju između institucija za obrazovanje i usavršavanje s ključnim lokalnim gospodarskim akterima.

Ukupni proračun Programa je nešto manji od 74 milijuna eura.

Prihvatljivi su korisnici iz sljedećih NUTS III regija:

- Mađarska: Zala županija, Baranja županija i Somogy županija;

- Hrvatska: Međimurska županija, Varaždinska županija, Koprivničko-križevačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Virovitičko-podravska županija, Požeško-slavonska županija, Osječko-baranjska županija i Vukovarsko-srijemska županija.

Program je službeno predan Europskoj komisiji, ali još uvijek nije odobren. Uključuje sljedeće prioritete:

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Gospodarski razvoj	1.1 Podrška prekograničnoj poslovnoj suradnji među MSP-ovima kojom se stvara dodana vrijednost
2. Održivo korištenje prirodnih i kulturnih dobara	2.1 Pretvaranje regionalne kulturne i prirodne baštine u turističke atrakcije kojima se ostvaruju prihodi 2.2 Obnova prirodne raznolikosti pograničnog područja
3. Suradnja	3.1 Uključivanje većeg broja društvenih dionika i institucija u prekograničnu suradnju
4. Obrazovanje	4.1 Jačanje uloge obrazovnih institucija kao intelektualnih centara s ciljem povećanja specifične lokalne baze znanja u regij

Primjeri prioritetnih područja Programa od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 2.1 Pretvaranje regionalnog kulturnog i prirodnog nasljeđa u turističke atrakcije** kojima se ostvaruju prihodi za neprofitna tijela koja upravljaju šumama i udruge;
- **Specifični cilj 2.2 Obnova prirodne raznolikosti pograničnog područja** za obnovu zaštićenih šumskih područja.

Upravljačko tijelo: Ured Predsjednika Vlade Republike Mađarske, Zamjenik državnog tajnika za međunarodne poslove

Za daljnje informacije: <http://www.hu-hr-ipa.com/>

8.1.3. Program prekogranične suradnje Slovenija - Hrvatska 2014.-2020.

Glavni fokus ovog Programa je iskoristiti svoje prirodne i kulturne vrijednosti za isporuku inovativnih, pametnih i učinkovitih rješenja koja pomažu očuvati i poboljšati kvalitetu okoliša i njegovu raznolikost s jedne, te poticati svoje društveno-gospodarske potencijale s druge strane. Povećanje kapaciteta za institucionalnu suradnju na svim razinama osigurat će sigurno i vitalno područje.

Ukupni proračun Programa je preko 55 milijuna eura.

Prihvatljivi su korisnici iz sljedećih NUTS III regija:

- Slovenija: Pomurska regija, Podravska regija, Savinjska regija, Zasavska regija, Posavska regija, Jugovzhodna Slovenija regija, Osrednjeslovenska regija, Primorsko-notranjska regija, Obalno-kraška regija;
- Hrvatska: Primorsko-goranska županija, Istarska županija, Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Varaždinska županija, Međimurska županija i Karlovačka županija.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Integrirano upravljanje rizicima od poplava u prekograničnim porječjima	1.1 Smanjenje rizika od poplava u pograničnim porječjima Dragonje, Kupe, Sutle, Drave, Mure i Bregane
2. Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa	2.1 Mobilizacija prirodne i kulturne baštine za razvoj održivog turizma 2.2 Zaštita i obnova bioraznolikosti i promicanje usluga ekosustava
3. Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja	3.1 Izgradnja partnerstva između javnih tijela i dionika s ciljem poboljšanja zdravlja, sigurnosti i pristupačnosti u pograničnim područjima

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 2.2 Zaštita i obnova bioraznolikosti i promicanje usluga ekosustava** za institucije odgovorne za gospodarenje šumama.

Upravljačko tijelo: Ured Vlade Republike Slovenije za europsku kohezijsku politiku - Ured za europsku teritorijalnu suradnju i mehanizme financiranja, Odjel za upravljanje programima prekogranične suradnje.

Za daljnje informacije: http://www.si-hr.eu/start_en/

8.1.4. Instrument pretpristupne pomoći (IPA II) 2014.-2020.

Instrument pretpristupne pomoći (IPA II) 2014.-2020. potiče prekograničnu suradnju između država korisnica IPA programa (kandidati i potencijalni kandidati) i država članica.

8.1.4.1. IPA II program prekogranične suradnje Hrvatska - Srbija 2014.-2020.

Opći cilj ovog prekograničnog programa jest jačanje socijalnog, ekonomskog i teritorijalnog razvoja programskog područja provedbom zajedničkih aktivnosti na području zdravstva, socijalne skrbi, zaštite okoliša i održive energije, razvojem održivog turizma te jačanjem konkurentnosti poduzeća i poslovnog okruženja.

Ukupni proračun Programa iznosi više od 40 milijuna eura.

Prihvatljivi su korisnici iz sljedećih NUTS III regija ili ekvivalentnih područja:

- Hrvatska: Osječko-baranjska županija, Vukovarsko-srijemska županija, Brodsko-posavska županija, Požeško-slavonska županija;
- Srbija: Severno-bački okrug, Zapadno-bački okrug, Južno-bački okrug, Sremski okrug, Mačvanski okrug.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Poboljšanje kvalitete usluga u javnom zdravstvu i sektoru socijalne skrbi u programskom području	1.1 Unaprjeđenje kvalitete infrastrukture, usluga i vještina u sektorima javnog zdravstva i socijalne skrbi
2. Zaštita okoliša i bioraznolikosti, sprečavanje rizika i promicanje energetske održivosti i učinkovitosti	2.1 Uvođenje integriranih prekograničnih sustava praćenja i upravljanja nad ključnim rizicima te zaštita okoliša i bioraznolikosti 2.2 Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti
3. Podrška razvoju turizma i očuvanju kulturne i prirodne baštine	3.1 Jačanje, diverzifikacija i integracija prekogranične turističke ponude te bolje upravljanje prirodnim i kulturnim dobrima
4. Poticanje konkurentnosti i razvoj poslovnog okruženja u programskom području	4.1 Jačanje konkurentnosti programskog područja kroz bolju suradnju između poduzetničkih potpornih institucija, obrazovnih i istraživačkih institucija te poduzetnika s ciljem razvoja proizvoda/ usluga/patenata/zaštitnog znaka u programskom području

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

➤ **Specifični cilj 2.1 Uvođenje integriranih prekograničnih sustava praćenja i upravljanja nad ključnim rizicima te zaštita okoliša i bioraznolikosti** uključuje niz mogućih aktivnosti za šumarstvo kao što su:

- razvoj zajedničkih inicijativa za upravljanje okolišem i zaštitu bioraznolikosti,
- razvoj i provedba pilot i pokaznih projekata uključujući inovativne pristupe sprječavanju rizika i odgovaranju na njih,

- razvoj i provedba zajedničkih planova zaštite ugroženih vrsta te zaštita i revitalizacija staništa,
- zajedničko vrednovanje i promoviranje ekosustava te Natura 2000 područja u programskom području,
- razvoj i provedba zajedničkih aktivnosti vezanih za podizanje svijesti, informativnih kampanja te edukacija vezanih za zaštitu okoliša i bioraznolikosti,
- promicanje prekogranične suradnje među organizacijama uključenim u zaštitu okoliša i bioraznolikosti te zajedničko upravljanje zaštićenim prirodnim područjima,
- uvođenje i/ili poboljšanja vezana za zelenu infrastrukturu i ekosustave.

Upravljačko tijelo: Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ured za upravljanje programima suradnje i regionalni razvoj.

Za sve dodatne informacije: <http://www.arr.hr/eu-programi-2014-2020/ipa-program-prekograncne-suradnje-hrvatska-srbija>

8.1.4.2. IPA II program prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014.-2020.

Opći cilj ovog prekograničnog programa je povećati društveno-gospodarski rast u programskom području kroz aktivnosti na području zdravstva i socijalne skrbi, zaštite okoliša i prirode, sprječavanja rizika te razvoja održivog turizma i poslovnog okruženja.

Ukupni proračun Programa iznosi više od 67 milijuna eura.

Prihvatljivi su korisnici iz sljedećih područja:

- Hrvatska (županije): Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Karlovačka, Sisačko-moslavačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Dubrovačko-neretvanska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska, Zagrebačka;
- Bosna i Hercegovina: Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i 109 općina: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Čelić, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboju Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han-Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija, Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Sapna, Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Gradiška, Kozarska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ribnik, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Bužim, Velika Kladaša, Cazin, Bihać, Doboju, Derventa, Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar, Doboju Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić;

- Crna Gora: 10 općina: Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva, Bar, Ulcinj, Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Poboljšanje kvalitete usluga u javnom zdravstvu i sektoru socijalne skrbi	1.1 Poboljšanje kvalitete usluga u javnom zdravstvu i sektoru socijalne skrbi u pograničnom području
2. Zaštita okoliša i prirode, sprječavanje rizika te promocija energetske održivosti i učinkovitosti	2.1 Promocija i unaprjeđenje zaštite prirode i okoliša te sustava upravljanja za sprječavanje rizika 2.2 Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti
3. Razvoj turizma te očuvanje kulturne i prirodne baštine	3.1 Jačanje i diverzifikacija turističke ponude putem prekograničnog pristupa 3.2 Bolje upravljanje i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine
4. Povećanje konkurentnosti i razvoj poslovnog okruženja u programskom području	4.1 Podrška razvoju infrastrukture i usluga institucija s ciljem poticanja konkurentnosti i razvoja poslovnog okruženja u programskom području

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 2.1 Promocija i unaprjeđenje sustava za zaštitu prirode i okoliša te sustava za sprječavanje rizika** uključuje niz mogućih aktivnosti za šumarstvo kao što su:

- razvoj i primjena zajedničkih inicijativa za upravljanje okolišem (npr. praćenje i razmjena podataka, kartiranje, zajedničke inicijative za očuvanje prekograničnih staništa, planovi upravljanja zaštićenim područjima od prekograničnog interesa),
- aktivnosti podizanja svijesti, informativne kampanje, edukacije,
- podizanje razine spremnosti i sustavi za sprečavanje rizika koji se odnose na postojeće i očekivane prekogranične opasnosti (požari, poplave, suše, zagađenje i druge prirodne katastrofe),
- prekogranične mjere i alati za sprječavanje ili ublažavanje okolišnih rizika, uključujući izgradnju manje infrastrukture te opremu,
- zajedničke intervencije u slučaju nesreća i prirodnih katastrofa, uključujući izgradnju manje infrastrukture te opremu.

Upravljačko tijelo: Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Ured za upravljanje programima suradnje i regionalni razvoj.

Za sve dodatne informacije: <http://www.arr.hr/eu-programi-2014-2020/ipa-program-prekograncne-suradnje-hrvatska-srbija>

8.2. TRANSNACIONALNA SURADNJA

Transnacionalna suradnja promiče suradnju među većim europskim regijama iz nekoliko zemalja članica EU-a, uključujući i one koje okružuju mora (npr. Jadransko-jonska regija, Mediteranska regija) ili rijeke (npr. Dunav) i omogućava koordinirane strateške odgovore na zajedničke izazove poput upravljanja poplavama, prometnih i komunikacijskih koridora, međunarodne poslovne i istraživačke povezanosti te urbanog razvoja.

Minimalni uvjet za transnacionalno projektno partnerstvo jest sudjelovanje triju korisnika iz najmanje 3 prihvatljive zemlje.

8.2.1. Program transnacionalne suradnje Mediteran 2014.-2020.

MED Program obuhvaća 57 regija u 10 zemalja EU-a (Hrvatska, Cipar, Francuska, Grčka, Italija, Malta, Portugal, Slovenija, Španjolska, Velika Britanija-Gibraltar) i 3 IPA zemlje (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora). Glavna svrha programa MED je doprinijeti dugoročnom razvoju Mediteranske regije te jačati transnacionalnu suradnju između regija i zemalja sudionica. Razmotrit će potencijal i izazove određenih sektora povezanih s plavim i zelenim rastom, kao što su turizam, poljoprivreda i agrobiznis, sektor pomorstva i zaštite okoliša, energija, promet, ali i kreativne industrije i socijalna ekonomija koje su od posebne važnosti za Mediteransku regiju. Glavni cilj je bolje identificirati razvojne potencijale i izazove na međudržavnoj razini kako bi se potaknulo dionike iz ovih različitih sektora u promicanju inovacija, pomoglo u organizaciji te razmijeni iskustava i znanja iz drugih regija i zemalja.

Ukupni proračun Programa iznosi 265 milijuna eura.

Ovaj cilj će biti potican kroz sljedeće 4 prioritetne osi:

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Promicanje inovativnih sposobnosti područja MED-a za razvoj pametnog i održivog rasta	1.1 Povećati transnacionalnu aktivnost inovativnih klastera i mreža u ključnim sektorima MED područja
2. Poticanje strategija vezanih za nisku razinu ugljika i energetske učinkovitost u određenim područjima MED-a: gradovima, otocima i udaljenim područjima	2.1 Ojačati kapacitet za bolje upravljanje energijom u javnim zgradama na transnacionalnoj razini 2.2 Povećati udio obnovljivih lokalnih izvora energije u energetske strategijama i planovima u pojedinim dijelovima MED područja 2.3 Povećati kapacitet za korištenje postojećih prometnih sustava s niskom razinom ugljika i njihovih međusobnih multimodalnih veza
3. Zaštita i promicanje prirodnih i kulturnih resursa Mediterana	3.1 Ojačati razvoj održivog turizma u obalnim i pograničnim morskim MED područjima 3.2 Održati bioraznolikost i prirodne ekosustave jačanjem upravljanja i umrežavanja zaštićenih područja
4. Zajedničko Sredozemno more	4.1 Poticati proces jačanja i razvoja multilateralne koordinacijskih okvira na Mediteranu u svrhu združenih odgovora na zajedničke izazove

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 3.2 Održati bioraznolikost i prirodne ekosustave jačanjem upravljanja i umrežavanja zaštićenih područja** za upravljanje zaštićenim šumskim područjima.

Stopa sufinanciranja iznosi 85% (ili 50% u nekim slučajevima za mala i srednja poduzeća).

Upravljačko tijelo: Provence Alpes Côte d'Azur Region, Francuska

Za daljnje informacije: www.programmemed.eu

8.2.2. Program transnacionalne suradnje Dunav 2014.-2020.

Područje Programa pokriva devet država članica (Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka, Mađarska, Njemačka-Baden-Württemberg i Bayern, Rumunjska, Slovačka i Slovenija) i pet država koje nisu članice EU-a (Bosna i Hercegovina, Moldavija, Crna Gora, Srbija i Ukrajina-4 provincije), uključujući 69 NUTS2 regije. Kako bi se postigao veći stupanj teritorijalne integracije vrlo heterogene Dunavske regije, program transnacionalne suradnje djelovat će kao pokretač i pionir s ciljem rješavanja zajedničkih izazova i potreba u pojedinim područjima politika kroz razvoj i praktičnu provedbu njihovih okvira, alata i usluga te konkretnih pilot ulaganja, tražeći čvrste komplementarnosti sa širom Strategijom EU-a za Dunavsku regiju. Ukupni proračun Programa je nešto manji od 222 milijuna eura.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Inovativna i socijalno odgovorna Dunavska regija	1.1 Poboljšanje okvirnih uvjeta za inovacije 1.2 Jačanje vještina za poslovanje i socijalne inovacije
2. Dunavska regija odgovorna za okoliš i kulturu	2.1 Poticanje održivog korištenja prirodne i kulturne baštine i resursa 2.2 Obnova i upravljanje ekološkim koridorima 2.3 Jačanje transnacionalnog upravljanja vodama i prevencija rizika od poplava 2.4 Poboljšanje spremnosti za upravljanje rizicima od katastrofa
3. Bolje povezana i energetska odgovorna Dunavska regija	3.1 Poticanje okolišno prihvatljivih i sigurnih prometnih sustava i uravnoteženog pristupa urbanim i ruralnim područjima 3.2 Poboljšanje energetske sigurnosti i energetske učinkovitosti
4. Dobro upravljana Dunavska regija	4.1 Poboljšanje institucionalnih kapaciteta u područjima velikih društvenih izazova

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 2.4 Poboljšanje spremnosti za upravljanje rizicima od katastrofa** za stvaranje kapaciteta i prijenos znanja za upravljanje katastrofama uzrokovanim šumskim požarima s naglaskom na preventivne mjere.

Stopa sufinanciranja iznosi 85%.

Upravljačko tijelo: Nacionalni ured za ekonomsko planiranje, Mađarska

Za daljnje informacije: www.southeast-europe.net/en/about_see/danubeprogramme

8.2.3. ADRION - Jadransko-jonski program suradnje 2014.-2020.

Program uključuje 31 regiju iz četiri države članice (Hrvatska, Grčka, Italija, Slovenija) i četiri IPA zemlje (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija). Opći cilj Programa je djelovati kao pokretač i inovator upravljanja kroz promociju europske integracije među državama članicama i nečlanicama EU-a, korištenje bogatih prirodnih, kulturnih i ljudskih resursa koje okružuju Jadransko i Jonsko more te jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije programskog područja.

Proračun Programa iznosi nešto manje od 118 milijuna eura.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Inovativna i pametna regija	1.1 Podrška razvoju regionalnog sustava inovacija u jadransko-jonskoj regiji
2. Održiva regija	2.1 Promoviranje održive valorizacije i očuvanja prirodne i kulturne baštine kao resursa rasta u jadransko-jonskoj regiji 2.2 Jačanje kapaciteta na transnacionalnoj razini za rješavanje pitanja ranjivosti okoliša, fragmentacije i očuvanja usluga ekosustava u jadransko-jonskoj regiji
3. Povezana regija	3.1 Jačanje kapaciteta za pružanje usluga integriranog transporta i mobilnosti kao i multimodalnosti u jadransko-jonskoj regiji
4. Podrška upravljanju EU Strategijom za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR)	4.1 Olakšati koordinaciju i provedbu EUSAIR-a jačanjem institucionalnih kapaciteta javne administracije i ključnih dionika te pomaganjem provedbe zajedničkih prioriteta

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 2.2 Jačanje kapaciteta na transnacionalnoj razini za rješavanje pitanja ranjivosti okoliša, fragmentacije i očuvanja usluga ekosustava u jadransko-jonskoj regiji** za stvaranje transnacionalnih mreža i radnih skupina za razvoj transnacionalnih posebnih prostornih planova za šumarstvo, razvoj transnacionalnih sustava, postupaka i sustava ranog upozorenja za predviđanje, upravljanje i sprječavanje šumskih požara.

Stopa sufinanciranja iznosi 85%.

Upravljačko tijelo: Regija Emilia Romagna, Italija

Za daljnje informacije:

http://www.southeasteurope.net/en/about_see/adriaticionianprogramme/

8.2.4. Program transnacionalne suradnje Središnja Europa 2014.-2020.

Program potiče regionalnu suradnju među partnerima iz sljedećih država: Austrija, Hrvatska, Češka, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija te dijelove Njemačke i Italije. Opći cilj programa je suradnja izvan granica kako bi se srednjoeuropski gradovi i regije učinile boljim mjestima za život i rad implementacijom pametnih rješenja odgovarajući pritom na regionalne izazove u području inovacija, gospodarstva temeljenom na niskoj razini ugljika, okoliša, kulture i prometa.

Ukupan proračun Programa iznosi oko 299 milijuna eura.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Suradnja u području inovacija kako bi se Središnja Europa učinila konkurentnijom	<p>1.1 Poboljšati održive veze između sudionika inovativnih sustava s ciljem jačanja regionalnog kapaciteta za inovacije u Središnjoj Europi</p> <p>1.2 Poboljšati vještine i poduzetničke kompetencije za unaprjeđenje gospodarskih i socijalnih inovacija u regijama Središnje Europe</p>
2. Suradnja na izradi strategija vezanih za nisku razinu ugljika u Središnjoj Europi	<p>2.1 Razviti i primijeniti rješenja za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljive energije u javnim infrastrukturama</p> <p>2.2 Unaprijediti teritorijalne strategije i politike za planiranje korištenja energije s niskom razinom ugljika uzimajući u obzir ublažavanje klimatskih promjena</p> <p>2.3 Poboljšati kapacitete planiranja mobilnosti u funkcionalnim urbanim područjima s ciljem smanjenja emisija CO₂</p>
3. Suradnja na području prirodnih i kulturnih resursa za održivi rast u Središnjoj Europi	<p>3.1 Poboljšati kapacitete za integrirano upravljanje okolišem u svrhu zaštite i održivog korištenja prirodne baštine i resursa</p> <p>3.2 Poboljšati kapacitete za održivo korištenje kulturne baštine i resursa</p> <p>3.3 Poboljšati upravljanje okolišem u funkcionalnim urbanim područjima kako bi postala ugodnijim mjestima za život</p>
4. Suradnja u području prometa u svrhu boljeg povezivanja Središnje Europe	<p>4.1 Poboljšati planiranje i koordinaciju regionalnih putničkih prijevoznih sustava u svrhu boljeg povezivanja s nacionalnim i europskim transportnim mrežama</p> <p>4.2 Poboljšati koordinaciju između sudionika u teretnom prijevozu s ciljem povećanja broja multimodalnih okolišno prihvatljivih rješenja prijevoza tereta</p>

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 3.1 Poboljšati kapacitete za integrirano upravljanje okolišem u svrhu zaštite i održivog korištenja prirodne baštine i resursa** za razvoj i provedbu integriranih strategija i alata za održivo upravljanje zaštićenim i ekološki vrlo vrijednim područjima.

Stope sufinanciranja iznose:

- do 80% za partnere iz Austrije, Njemačke i Italije;
- do 85% za partnere iz Hrvatske, Češke, Mađarske, Poljske, Slovačke i Slovenije.

Upravljačko tijelo: Odjel za EU strategiju i gospodarski razvoj Grada Beča (Austrija).

Za daljnje informacije: <http://www.central2020.eu/>

8.3. MEĐUREGIONALNA SURADNJA

Međuregionalna suradnja djeluje na paneuropskoj razini kako bi pružila okvir za razmjenu iskustava i stvorila mrežu za razvoj dobre prakse te olakšala razmjenu i prijenos iskustava uspješnih regija. U okviru međuregionalne suradnje postoje četiri programa: ESPON, INTERACT III, INTERREG VC i URBACT.

8.3.1. INTERREG VC 2014.-2020.

U okviru ovog Programa, partneri iz trideset zemalja (28 država članica Europske unije, Norveške i Švicarske) moći će razmjenjivati svoja iskustva te raditi na poboljšanju svojih politika za strukturne fondove i regionalni razvoj. Program je sufinanciran od strane Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), s proračunom od 359 milijuna eura za razdoblje 2014.-2020.

Prioritetna os	Specifični cilj
1. Istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije	<p>1.1 Poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, naročito programa za ulaganja u rast i zapošljavanje i, gdje je to primjenjivo, ETS programa u području infrastrukture i kapaciteta za istraživanje i inovacije</p> <p>1.2 Poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, naročito programa za ulaganja u rast i zapošljavanje i, gdje je to primjenjivo, ETS programa koji podupiru isporuku inovacija od aktera u lancu regionalnih inovacija u područjima "pametne specijalizacije" i inovacijskih prilika.</p>
2. Konkurentnost malih i srednjih poduzeća	<p>2.1 Poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, naročito programa za ulaganja u rast i zapošljavanje i, gdje je to primjenjivo, ETS programa koji podupiru mala i srednja poduzeća u svim fazama njihovog životnog ciklusa na razvoj i postizanje rasta te sudjelovanje u inovacijama.</p>
3. Gospodarstvo temeljeno na niskoj razini ugljika	<p>3.1 Poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, naročito programa za ulaganja u rast i zapošljavanje i, gdje je to primjenjivo, ETS programa usmjerenih prijelazu na gospodarstvo temeljeno na niskoj razini ugljika</p>
4. Okoliš i učinkovito korištenje resursa	<p>4.1 Poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, naročito programa za ulaganja u rast i zapošljavanje i, gdje je to primjenjivo, ETS programa u području zaštite i razvoja prirodne i kulturne baštine.</p>

Primjeri područja od interesa za šumarstvo:

- **Specifični cilj 4.2** za poticanje razmjene iskustava i prakse među dionicima od regionalnog značaja u svrhu pripreme integracije naučenih lekcija u regionalne politike i aktivnosti za bolju provedbu programa i politika za učinkovito korištenje resursa, zeleni rast i upravljanje učincima na okoliš.

Stopa sufinanciranja iznosi 85%.

Upravljačko tijelo: Regija Nord-Pas de Calais, Francuska

Za daljnje informacije: <http://www.interreg4c.eu/programme/2014-2020/>

8.3.2. ESPON 2014.-2020.

Program ESPON ima za cilj promicanje i poticanje europske teritorijalne dimenzije u razvoju i suradnji kroz prikupljanje podataka, prijenos znanja i omogućavanje učenja o politikama za javna tijela i druge relevantne dionike. Cilj je poticati jačanje učinkovitosti Kohezijske politike i ostalih sektorskih politika i programa u okviru ESI fondova, kao i nacionalne i regionalne politike teritorijalnog razvoja, kroz praćenje, prikupljanje i diseminaciju prostornih podataka, pokrivajući cjelokupni teritorij svih 28 država članica Europske unije te četiri partnerske države (Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska).

Unutar Prioritetne osi 1: *Prostorni podaci, prijenos, promatranje, alati i doseg*, identificirana su četiri specifična cilja:

1. *Poboljšana izrada prostornih podataka pomoću primijenjenih istraživanja i analiza;*
2. *Unaprijeđen prijenos znanja i omogućena analitička podrška korisnicima;*
3. *Poboljšano prostorno promatranje i primjena alata za teritorijalnu analizu;*
4. *Proširen doseg i raspon prostornih podataka.*

Primarne ciljne skupine su tvorci politika i stručnjaci na nacionalnoj razini odgovorni za teritorijalnu koheziju, programe europske teritorijalne suradnje, makroregionalne strategije i pripremu i provedbu Kohezijske politike na nacionalnoj razini, te tvorci politika i stručnjaci na regionalnoj i lokalnoj razini odgovorni za teritorijalni razvoj i planiranje i/ili oni uključeni u prekograničnu, transnacionalnu i makroregionalnu suradnju. Kao pružatelji istraživačkih kapaciteta i znanstvene izvrsnosti za ESPON 2020, akademici, znanstvenici i istraživači iznimno su važni za postizanje rezultata ovog Programa.

Upravljačko tijelo: Ministarstvo održivog razvoja i infrastrukture, Odjel za prostorno planiranje i razvoj (DATER), Odsjek za europske poslove, Luksemburg

Za daljnje informacije:

http://www.espon.eu/main/Menu_Programme/Menu_ESPON2020Programme/index.html

9. PROGRAMI UNIJE

Pojedinim Programima Unije s različitim specifičnim ciljevima (kao što su okoliš, istraživanje itd.) izravno upravlja Europska komisija i njezine agencije. Neke od najrelevantnijih mogućnosti za dionike šumarskog sektora u okviru Programa Unije naznačene su u nastavku.

9.1. LIFE

S proračunom od 3,4 milijarde eura, program LIFE ima za cilj doprinijeti razvoju okolišne i klimatske politike i zakonodavstva EU-a. Programom LIFE upravlja Europska komisija uz pomoć Izvršne agencije za malo i srednje poduzetništvo (EASME). Korisnici programa LIFE su pravne osobe, uključujući nevladine organizacije, javna tijela i privatne tvrtke.

- **LIFE - prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost“** bespovratnim sredstvima sufinancira projekte najbolje prakse, pilot projekte i demonstracijske projekte koji doprinose provedbi Direktive o pticama, Direktive o staništima i Strategije EU-a za bioraznolikost do 2020. godine te razvoj, provedbu i upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000.

- **LIFE - prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa“** bespovratnim sredstvima sufinancira pilot projekte i demonstracijske projekte za razvoj, testiranje i demonstriranje politika i pristupa upravljanja, projekte najbolje prakse i rješenja za izazove u zaštiti okoliša, uključujući razvoj i demonstraciju inovativnih tehnologija koje se mogu replicirati, prenositi ili sustavno implementirati. Projekti se mogu odnositi na poveznicu između okoliša i zdravlja, podupirati politiku i zakonodavstvo povezano s učinkovitošću, ili poboljšati bazu znanja za razvoj, provedbu, procjenu, praćenje i evaluaciju politike zaštite okoliša EU-a, te za procjenu i praćenje čimbenika, pritisaka i odgovora koji utječu na okoliš unutar i izvan EU-a. Tematski prioritet „Učinkovito iskorištavanje resursa“ uključuje aktivnosti za praćenje šuma i informacijskih sustava, te aktivnosti sprječavanja šumskih požara.

Za razdoblje 2014.-2017., višegodišnji program rada za program LIFE daje prioritet sljedećim projektima u šumarstvu:

1. Projekti koji doprinose dobivanju usklađenih informacija iz podataka koje su prikupili Nacionalni inventari šuma (NFI) i/ili druge mreže za informiranje o šumama te koji provode napredne metodologije za prikazivanje održivog upravljanja šumama na regionalnoj, nacionalnoj ili nadnacionalnoj razini u skladu s dogovorenim (Šume u Europi) kriterijima i pokazateljima (npr. zdravlje i vitalnost šuma, usluge šumskih ekosustava, šume i socioekonomske funkcije u vezi s biogospodarstvom EU-a i šume u okviru klimatskih promjena) slijedeći ciljeve nove Strategije EU-a za šume i Strategije EU-a za bioraznolikost do 2020.

2. Projekti koji se temelje na prikupljenim informacijama u postojećim nacionalnim/regionalnim mrežama za informacije o šumama te kojima se razvijaju i provode nove metode za prikupljanje održivih kriterija i pokazatelja za upravljanje šumama i izvješćivanje o njima na nacionalnoj ili regionalnoj razini i u skladu s EAO-ovom klasifikacijom Europskih vrsta šuma (EVŠ) u 14 kategorija, kako je navedeno u dokumentu Šume u Europi. Ovi bi projekti trebali uključivati posebne demonstracijske aktivnosti iz kojih se treba vidjeti kako se nove informacije i metode mogu koristiti za unaprjeđenje zaštite šumskih ekosustava.
3. Projekti koji doprinose jačanju Europskog informacijskog sustava za šumske požare (EEFIS). Ovi bi projekti trebali uključivati posebne demonstracijske aktivnosti kojima se prikazuje kako se informacije i nove metode mogu upotrijebiti za ostvarivanje ciljeva iz Strategije EU-a za bioraznolikost do 2020. u području upravljanja šumama i šumskim ekosustavima.
4. Projekti u okviru kojih se koriste nove informacije o šumama za povećanje njihove otpornosti na prijetnje koje nastaju zbog promjena u broju stanovništva uslijed urbanizacije, napuštanja zemljišta ili nestanka tradicionalnih vještina upravljanja zemljištem.

- **LIFE - prioritetno područje “Okolišno upravljanje i informacije”** bespovratnim sredstvima sufinancira projekte informiranja, podizanja svijesti i diseminacije kako bi se moglo osvijestiti javnost o pitanjima okoliša te promicati znanja o održivom razvoju i novim modelima održive potrošnje. Također, sufinancirat će projekte komunikacije, upravljanja i širenja informacija u području zaštite okoliša te projekte prijenosa znanja o uspješnim rješenjima i praksama u zaštiti okoliša.

U sektoru šumarstva, višegodišnji program rada za program LIFE za razdoblje 2014.-2017. daje prioritet kampanjama stvaranja kapaciteta, koje omogućavaju koordinaciju i davanje smjernica o relevantnim i reprezentativnim informacijama iz EU-a vezano za šume i šumske požare. Ovi bi projekti trebali biti usmjereni na koordinaciju informacija u vezi s nacionalnim ili transnacionalnim šumskim požarima u odnosu na emisije od šumskih požara, procjenu šteta od požara, uključujući smjernice o troškovno-účinkovitom korištenju resursa za prevenciju šumskih požara te za sanaciju izgorjelih područja, posebno područja ekološke mreže Natura 2000. Ovime bi se trebale dati smjernice o zajedničkom pristupu na razini EU-a.

- **LIFE - prioritetno područje “Ublažavanje klimatskih promjena”** bespovratnim sredstvima sufinancira projekte najbolje prakse, pilot projekte i demonstracijske projekte koji doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova. Podupirat će projekte koji doprinose provedbi i razvoju EU politika ublažavanja klimatskih promjena, naročito razvojem, testiranjem i demonstriranjem politika i pristupa upravljanja, projekte najbolje prakse i rješenja za ublažavanje klimatskih promjena, te projekte koji doprinose razvoju i demonstriranju inovativnih tehnologija ublažavanja klimatskih promjena, sustava, metoda i instrumenta koji se mogu replicirati, prenositi ili sustavno implementirati.

Predložiti se mogu tradicionalni projekti (projekti najbolje prakse, inovacijski i demonstracijski projekti, kao i projekti diseminacije i informiranja i projekti upravljanja) te integrirani projekti usmjereni na provedbu planova i strategija na velikom zemljopisnom području u okviru EU zakonodavstva u područjima prirode, voda, otpada i zraka, ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama.

Stope sufinanciranja

- Tradicionalni projekti u okviru prioritetnog područja „Priroda i bioraznolikost“:
  - 60% sufinanciranje
  - 75% sufinanciranje za projekte usmjerene prioritetnim staništima i vrstama
- Integrirani projekti:
  - 60% sufinanciranje
- Svi ostali projekti:
  - 60% sufinanciranje tijekom prvog višegodišnjeg programa rada (2014.-2017.)
  - 55% sufinanciranje tijekom drugog višegodišnjeg programa rada (2018.-2020.)

Daljnje informacije: <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Nacionalna kontakt točka:

<http://www.mzoip.hr/hr/ministarstvo/medunarodnasuradnja/life-program.html>

- **LIFE financijski instrumenti:** Europska investicijska banka (EIB) osigurat će zajmove i ulaganja u fondove u okviru Instrumenta za financiranje prirodnog kapitala (NCFF) za potporu projektima koji promoviraju očuvanje prirodnog kapitala u zemljama članicama, uključujući prilagodbu klimatskim promjenama. Ukupni proračun investicijskog instrumenta iznosi 100-125 milijuna eura za razdoblje 2014.-2017. Glavni je cilj NCFF-a pokazati kako projekti usmjereni na prirodni kapital mogu ostvarivati ​​prihode i stvarati uštede, postižući pritom ciljeve za bioraznolikost i prilagodbu klimatskim promjenama.

Primatelji mogu biti javne i privatne pravne osobe, uključujući javna tijela, vlasnike zemljišta i tvrtke. Tipični NCFF projekti će se kretati u rasponu od 5 milijuna eura do 15 milijuna eura. NCFF namjerava financirati razvoj projekata direktno te indirektno kroz “financijske posrednike”.

Potencijalni projekti za financiranje obuhvaćeni su u okviru četiri široke kategorije:

- Plaćanja za usluge ekosustava (PES): projekti koji uključuju plaćanja za protok koristi od prirodnog kapitala. Temelje se na načelu korisnik plaća: korisnik usluga ekosustava plaća prodavatelju za osiguranje usluge ekosustava.
- Zelena infrastruktura (ZI): Projektima ZI može se generirati prihod i stvarati uštede na temelju pružanja roba i usluga kao što su gospodarenje vodom, kvaliteta zraka, šumarstvo, rekreacija, oprašivanje te povećana otpornost na posljedice klimatskih promjena.
- Zaustavljanje gubitka bioraznolikosti: aktivnosti očuvanja namijenjene za naknadu preostale, neizbježne štete koju su razvojni projekti nanijeli bioraznolikosti. Temelje se na načelu „zagađivač plaća“ a aktivnosti zaustavljanja poduzimaju se u cilju usklađivanja ili ublažavanja reputacijskog rizika.

- Inovativna ulaganja u korist bioraznolikosti i prilagodbi: to su projekti koji uključuju pružanje roba i usluga, uglavnom MSP-ova, u cilju zaštite bioraznolikosti ili povećanja otpornosti zajednica i drugih poslovnih sektora.

Instrument potpore za stvaranje kapaciteta te pripremu i provedbu projekata dostupan je za projekte za koje postoji velika vjerojatnost da mogu biti sufinancirani iz NCF-a nakon što se potpuno razviju. Potpora se može sastojati od vanjskog savjetovanja i konzultantskih usluga povezanih s tehničkim, znanstvenim, tržišnim, financijskim i gospodarskim aspektima, poslovnim planiranjem, osposobljavanjem u društvenim i okolišnim aspektima projekata vezanih uz praćenje i izvještavanje o utjecaju na okoliš i ekosustave.

Potencijalni predlagatelji projekata mogu kontaktirati EIB na: NCF_Instrument@eib.org

9.2. OBZOR 2020

Obzor 2020 je program Europske unije za istraživanje i inovacije, s proračunom od gotovo 80 milijardi eura za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Istraživanje je u srcu EU plana za pametan, održiv i uključiv rast te radna mjesta. Udružujući istraživanje i inovacije, Obzor 2020 pomaže da se to postigne s naglaskom na izvrsnu znanost, industrijsko vodstvo i rješavanje društvenih izazova. Cilj je osigurati da Europa proizvodi vrhunsku znanost, uklanja prepreke ka inovacijama te da privatnom i javnom sektoru olakša suradnju u ostvarivanju inovacija. Sredstva relevantna za šumarski sektor usredotočit će se na sljedeće izazove:

- Sigurnost hrane, održiva poljoprivreda i šumarstvo, istraživanje mora, pomorja i unutarnjih voda i bioekonomija;
- Sigurna, čista i učinkovita energija;
- Klimatska aktivnost, okoliš, učinkovitost resursa i sirovine.

Specifična područja koja će se poticati u sklopu programa Obzor 2020 najavljuju se u dvogodišnjim radnim programima. Pozivi se objavljuju na online portalu koji sadrži usluge za upravljanje prijedlozima i projektima tijekom njihovog životnog ciklusa, <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.HTML>

Za daljnje informacije:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Nacionalna kontaktna točka: <http://www.mobilnost.hr/>

9.3. ERASMUS ZA MLADE PODUZETNIKE

Erasmus za mlade poduzetnike pogranični je program razmjene koji mladim i obećavajućim poduzetnicima pruža priliku učenja od iskusnih poduzetnika koji upravljaju manjim tvrtkama u drugim zemljama sudionicama. Iskustva se razmjenjuju tijekom boravka kod iskusnog poduzetnika koji novom poduzetniku pomaže steći potrebne vještine za vođenje manje tvrtke.

Domaćinu se pružaju novi pogledi na njegovu/njezinu tvrtku, kao i prilika suradnje s inozemnim partnerima i učenja o novim tržištima. Boravak jednim dijelom financira Europska unija.

Za daljnje informacije:

<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php>

IZDAVAČ:

Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije

Prilaz Gjure Deželića 63

10000 Zagreb

Tel: 01/376-5501, 376-5502

info@hkisdt.hr, www.hkisdt.hr

AUTORI:

Victoria Jane Primhak

Domagoj Troha

FOTOGRAFIJE:

Hrvoje Čeliković

Domagoj Troha

Goran Vincenc

Oliver Vlainić

GRAFIČKI DIZAJN:

Novi Val d.o.o.

Zagreb, lipanj, 2015.

HRVATSKA KOMORA
INŽENJERA ŠUMARSTVA
I DRVNE TEHNOLOGIJE

